

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 1. ANULU XVI.

Sabiu, in 417 Ianuariu 1868.

Telegrafulu ese de done ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Preser'a anului nou.

Sabiu, 1 Ianuariu.

In preser'a anului nou, inteligenti'a romana din Sabiu de ambe confessiunile, condusa de Ilustritatea Sea Dlu consiliaru gubernialu in pensiuone, Pavelu Dunc'a de Sajo, gratula Escel. Sele Parintelui nostru Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Baronu de Siaguna. Susu mentiunatul Domnu ca conducatoriu rosti unu discursu scurtu dara presisu carele culminaza in urmatoarele:

Fiendu-ca ne aflamu in momentul candu anulu celu vechiu espira si altulu nou se incepe, ca nesce fii sufletesci ne simfimu obligati a veni si a ne esprime sincerele nostre simfimente de pietate ce avemu catra Esc. Ta, carele ca unu Parinte neobositu ai ostenitu forte multu pentru natiune si ai fostu unu factoru de capetenia la emanciparea nationalitati'ei nostre. E de convingere ca esprima dorinti'a tuturor candu din anima sincera doresce ca Ddieu sa-lu sustina intregu si sanetosu pre Escelenti'a Sea, ca in anulu viitoriu si de aci incolo intru multi ani sa ajunga diu'a de anulu nou, pentruca sa pota fi si de aci incolo ca si pana acum unu radimu tare alu natiunei romane. In fine se recomanda pre sine si pre inteligenti'a gratiei ulterioare a Escelentiei Sele.

La care Escelenti'a Sea Archiepiscopulu si Metropolitulu a avutu bunetate a respunde camu in urmatoarele:

Multameste pentru sincer'a descoperire ce i se face din partea inteligentiei si doresce si densei din anima ca sa o daruiesca Ddieu cu dile indelungate, pentruca sa pota contribui si ea prin conc lucrarea ei armonica la inaintarea causei nationale. Escelenti'a Sea se afla de 21 ani in mijloculu nostru. In tote lucrările Sele a avutu dinaintea ochiloru legalitatea. Pentruca acest'a este ce-va realu. Deca s'au interesatu pentru natiune apoi s'a interesatu pentru natiunea reala; neci odata pentru cea ilusoria. Si deca a avutu interesele nationale a avutu pre cele reale, dara nu pre cele ilusorie. Escelenti'a Sea de 20 de ani, decandu lucra pentru natiune, nu a urmatu ilusiuniloru, si deca altii umbla dupa densele, Escelenti'a Sea nu le urmaza pasii loro, pentru-ca acele suntu insielatorie, si densulu nu a vrotu neci odata sa insiele pre nimenea. Acest'a o pote cunoște ori cine din activitatea Escelentiei Sele, caci nu a facutu nemic'a intr'ascunsu. Crede ca tempulu numai e departe, candu ierasi se va intrepune activu pentru interesele cele adeverata ale natiunei celei adeverate si ale patriei. In fine multameste inca odata pentru acesta intemparare si postesce tuturor binecuvantarea de susu, pentru care se va ruga si de aci incolo diu'a si noptea.

1 Ianuariu 1868.

Cei vechi si intipuiu in navitatea fantasiei loro si tempulu ca o fiintia insufletita si ca atare lu puneau intre dieii loro. Dea acest'a au fostu o contradicere fatia cu adeverulu in realitate, au nimeritu intr'atata ide'a, de o intipuiu cu doue fepte: cu un'a ce cautu inapoi si cu alt'a ce cautu inainte; cea dintaiu betrana si cea dia urma juna. Betranii si intipuiu dara trecutul cu viitoriulu intr'un'a si ide'a pentru aceea e plausibila, pentru ca in afacerile omeniloru e forte consultu, ba de lipsa, ca sa se combine totudeun'a esperinti'a trecutulu cu intreprenderile viitoriulu. Puterea esperintiei trecutulu da insufletirea conducatoare a viitoriulu si-lu feresce pre cestu din urma de estravagantie nesigure, lu feresce de a esi la caosulu, din carele omulu nu aru pute sa-si fipseze unu orizonu, in care

sa aiba baremu incatu-va o orientare.

Fara de a ne aventu pre aripile unei fantasii vine: spre a ne face dupa possibilitate o icona despre cursulu firescu alu tempului cu tote ale sele, cugetamu, ca momentul candu ne aflamu la unu punctu marcatu, intre trecutu si viitoriu; candu unu periodu, numitu anu, a espiratu si candu altulu incepu deja: e bine a ne indrepta atentiunea nostra spre impregiurarea atinsa.

Anii din urma chiaru, prefacuti toti deja in aceea ce noi numimu trecutu, inca suntu in stare a ne veni intru ajutoriu si a ne spriginu in presumtiunea nostra. Dara deca vomu merge si mai departe inapoi, cu atatu mai multu materialu aflamu, din care sa scotemu ca din unu isvoru fecundu invetiaturile viitoriulu.

Omenimea intraga candu cautu inapoi nu pote sa afle alta decatu suferintiele ei. Ea afla atatea cretie si alte semne de slabiciuni inapoi'a ei. Aceste insa tocm'a prin partea loro cea umbrasa suntu o admonitiune, ca omenimea de aci incolo sa-si incorde tote puterile si sa-si innoiesca, va sa dica, sa-si intineresca fati'a ei.

Omenimea cautandu inapoi'a ei, vede tiermurierea in cunoscintia lucrurilor ce o incungiura, vede putina folosire din parte-si a acelor'a lucruri, vede pasiunile, cari o a predomnitu si resbelele cele crunte si mai perpetue ce se iusira unulu intr'altulu in istoria ei, vede multimea de prejudetie, cari a fostu stricatu drept'a cumpena, si prin urmare, egalitatea, carea juca in fraa omeniloru insa-si, vede cum din tote aceste au emanatu alte calamitati nenumerate, cari tote, numai asup'a ei si-au isbanditu si numai pre ea o a incatusiatu si o a tinutu lantiuita in intunerecu seculi intregi.

Ceea ce a fostu cu omenimea intraga in genere, s'a intemplat cu staturi intregi in specie si si mai in specialu, cu iusesi natiuni seu cu popore de un'a si aceeași origine.

Va fi dara spre scopulu omenimei a starui pre langa isvorele acestoru calamitati enumerate? Va fi spre binele ei ca sa continue a le repeti? Atunci ea nu aru tinde a se regenera si a capeta fati'a intinerita a viitoriulu. Ea aru comite atunci gresiela, de a face ce e mai nenaturalu, a intorce cursulu firei si in locu de a pasi inainte aru merge inapoi.

Deca ne vomu retrage noi romanii la o parte si vomu face o reprivire asup'a trecutulu nostru, apoi raru va mai fi o natiune, carea sa aiba atatea priviri infurnicatorie inapoi'a sea. Neci un'a in sa nu va fi asi in spaimentatoria, ca cea a interesulu egoisticu, carea se pare, ca, in trecutulu mai departatu, ca si in celu mai de aproape, a devastatu natiunea cu turbare de tote frumsetile si de tote puterile ei.

Acest'a, adeca interesulu egoisticu, in trecutulu mai departatu ca si in celu mai de aproape, a semenatu discordia, din care a resaritu preocupaciune si prejudetiu, spre a inneca sub umbrosii loro ghimpi tota sementi'a ratiunamentulu si judecati'ei sanetose.

Dara nu trebuie sa desperamu.

Sa cautamu cu luare aminte asup'a celoru ce amu reprodu su susu, intemplate, candu in preser'a acestui anu amu statu spre a cautu inapoi si privi inainte. Cele rostite de barbati incarontiti de obosintiele pentru inaintarea binelui nationalu, ni dau garantia, ca suntemu in facultulu dilei.

Candu amu incheiatu noi in scrierea nostra anulu vechiu, esprimaramu dorinti'a de succese mai bune pre venitoriu pre terenulu politicu s. c. l.

Astadi avemu respicatu itinerariulu catra ace-

ste succese: itinerariulu probatu deja pana acum, pre care suntu inscrite statiunile: Armonia, legalitatea, libertatea si realitatea si din cari suntu sterse: caosulu ilusiuniloru si intunecimea insielaciunei.

Unu astfelu de drumu va areta natiunei nostre, ca a pretinde cu legea in mana dreptulu caro se cavine unei natiuni, nu e periculu pentru ea; din contra sariturile acrobatice din unu estremu in altulu suntu impreunate cu periculi, cari suntu totu asi de amenintatori, ca si alte elemente disolutorie.

Ne aflamu inaintea deslegarei de cestiuni mari si insemnate pentru noi si pentru conlocutorii nostri. Deslegarea loro, nu trebuie sa uitamu, ca ne cere tote si intregile nostre puteri; iera candu acele cestiuni aru fi espuse amanarei, atunci, de intregile nostre puteri in totalitatea loro, avemu si mai mare lipsa.

Pentru ori care casu, esperinti'a trecutulu nostru sa ne fia de invetiatura. Sa nu fimu indolenti catra neci o activitate legala, carea e in interesulu unei bune esistintie a nostre. Sa cugetamu in fine si sa combinamu din trecutu la possibilitatile viitoriulu si sa ne ingrigimu, ca sa nu ne surprinda vre-unu evenimentu neplacutu, numai din vin'a ca amu fostu nepasatori.

Eveneminte politice.

Sabiu 3 Ianuariu.

Diet'a Croatiei s'a deschisu a trei'a di de craciunu. In siedinti'a dintaiu s'a cetitu rescriptulu dela 20 Octobre 1867 prin carele se intaresce legea electorala cu vre-o cate-va modificatiuni si prin carele se provoca diet'a de a renoi pertratarea cea intrerupta prin evenimentulu resbelicu dela 1866, cu Ungari'a, prin o deputatiune regnicolara. (Vedi mai la vale insusi rescriptulu.) — Dupa unele sciri diet'a Croatiei va fi prorogata indata ce se voru plini alegerile pentru delegatiuni si se voru fi verificatu alegerile deputatiloru dietali.

Cestiunea delegatiuniloru, amu pututu vede, ca a datu ansa la disparitati de pareri, inca pre tempulu desbateriloru atingatore in dieta. Acum cetimu ca in partid'a stangei din diet'a pestana a produsu o frangere. Luamu si noi notitia despre acest'a, fara ai da o insemnate asi mare, pentru ca esperinti'a ni-a doveditu ca fractionile in diet'a pestana nici odata nu a impinsu lucrulu pana sa fia amenintatoriu dietei seu tieriei, ci numai pana li-a convenitu cu tactic'a parlamentaria. — In dilele din urma in sa cetimu ca si partid'a majoritati'ei dietei e pe aproape de disolvere. Altii adausera, ca acest'a are naturalmente sa urmeze, pentru ca missiunea acestei partide e implinita.

Aici numai in registrandu eveneminte de insemnate espunemu ca „P. Nápló“ diuariulu acestei partide se apera din tote puterile contra insinuaviloru acestora fatia cu diet'a si afirma ca missiunea partidei deakiane nu e numai de a restitu constitutiunea, ci se estinde si asup'a astoru feliu de institutiuni, cari sa faca putinciosa durabilitatea, ba renascerea monarchiei. Dela convingerea acest'a a puresu partid'a deakiana si ea pote cu superbia sa arate ca nici Ungari'a nu a pututu exercita drepturile constitutiunale in mesura asi mare si asi sigura contra reactiunei, nici de ambe parti ale imperiulu nu au fostu respectate drepturile si nici n'a fostu incredere imprumutata, precum este astadi.

Partid'a deakiana, deca aru vrea acum sa se dispenseze de obligamentulu de a pune in lucrare legile aduse de ea ins'a in vietia, nu aru face alta decatu si-aru derima ea ins'a opulu seu si si-aru nega trecutulu seu. Deca partid'a deakiana aru vrea sa se retraga dela opulu seu atunci ea si-aru pune in joc

pre lângă viitorul și trecutul ei. Pesti Napló în dezvoltarea programului mai departe dice cătra acei ce întărescu ca ei nu urmărea unui conducătoriu de partidă și sunt independenți, că o neatarnare perfectă și individuală în viața parlamentară duce la izolare și la neputință. Partidele trebuie să se grupeze în giurul unor principii de competență și unor idei conducătoare. Cine și le însușește pre aceste, acela în cestiuni subordonate e silitu a se supune partidei. Acesta însă nu e dependență, ci numai purcederea deapănarea din compromissulu, din care se compune viața constituțională. Déca cineva întielege dependența materială, partidă deakiana pôte ori-cândă caută cu frunte senină în fati'a lumii, pentru ca conducătoriu ei stă deasupra tuturor insinuarilor de scopuri laterale, cari aru puté lantivi neatarnarea.

Delegatiunile sunt convocare pre 19 Ianuariu nou. Patentă pentru convocare întârziă și fece sânge reu în unele părți. Se asigură de alta parte ca cestiunea detoriilor statului are să se deslege câtă mai curendu. După mai multe sciri din Pesti a regimulu de dincolo de Lait'a privesce cestiunea detoriei de statu prin dechiararea Ungariei că va contribui cu 30 milioane, că o cestiune regulată, pentruca crede, ca Ungaria a luat asupra-si obligamentulu acest'a pentru totu deun'a. Acesta afacere comună e și subtrasa din competența delegatiunilor, care competența e rezervată ambeloru legislative.

În zilele trecute au fost vorbă în mai multe foi, ca ministrului de finanțe Lonyai nu i aru fi succésu a realiză împrumutulu ungurescu și ca în urmă acestei nesuccederi eră să-si dea demisiunea. Acum unele foi cari stau aprópe de regimulu, asigură ca împrumutulu se va realiză, dara capitalisti a amanat încheierea până la votarea bugetulu ungurescu, pentruca capitalulu să scia apretiu capacitatea de creditu a Ungariei.

În privința politice austriace înafara, în legătura cu cele amintite și de noi după Dresd. Jour. (nr. 31 a. tr.), a urmatu acum de curendu o emanatinne a regimulu imperialu asupr'a politice se în afara în „Pesti Napló“ Emanatinnea e în forma de corespondința din Vien'a. Se dice ca isvorulu ei e oficiosu și cuprinde programulu ministeriului de esterne. Acestu programu culminează în aceea, ca principiulu conducătoriu, ce lu va avé monarchi'a înaintea ochiloru va fi, sustinerea păcii cu ori ce pretiu, chiaru fatia cu acei'a, unde sinceritatea acestei intențiuni nu va fi pretiuită de ajunsu.

Aflămu foarte de lipsa pentru aceice apretiescu afacerile politice după cuprinsulu loru tnetoriu de scopu intensivu și nu de momentu, a aduce cu cele de mai susu în legătura expectatiunea unei foi prussiane conservative. Și acest'a léga de corespondința din

Dresd. Journ. care e totu de acelu cuprinsu că și programulu din Napló, și esprima ca e convinsă de sinceritatea Austriei ca ea nu vrea resbelu și nu pôte sa-lu vrea. După-ce arata și foi'a prussiana din parte-si unele momente, cari nu concedu Austriei de a purtă resbelu asigură pre Austri'a ca și Prussi'a vrea pacea cu Austri'a și înca o pace internă și nu numai pre dinafara. Vrea o pace pozitivă și carea să confina amicitia, pentruca numai o atare pôrta în sine garanți'a păcii Germaniei și cu acest'a a Europei centrale. Propagand'a panslavistica, din punctu de vedere nemtescu nu o pôte dorí neci Prussi'a. Și ce se a'inge de Orientu, poftesce Prussi'a Austriei din tota anim'a să-si implinésca acolo misiunea germană în cea mai deplina mesura. — Cu tóte aceste diuarele de Vien'a iau cu reserva asigurările de pace.

Între Prussi'a și Franci'a se dice acum ca s'au făcutu relațiunile foarte pacifice. Temerea înse e mare ca bunetatea acestor relațiuni nu va durá multu, ei se va sfermá de stanc'a cestiunii orientali. După câtă cetimu cestiunea acest'a va aduce incurcături între aceste puteri, mai cu séma din acea parte a cestiunii orientali, carea se întinde în teritoriulu rusescu și prussianu, întielegemu cestiunea polona. Despre acest'a se dice, ca diplomati'a s'a apucatu a o ventilá. Intențiunea Prussiei aru fi a se pune în întielegere cu emigratiunea polona spre a o castigá pentru sine că sa nu o molesteze înlaintu statulu prussianu (Posen); Franci'a spre a o folosi contra Rusiei.

Despre Rusi'a vorbescu iera mai multe foi ca cauta privilegiulu de a puté aduce cestiunea orientala în cursu. Dovéda la acest'a aru fi purtarea Serbiei și tocirea numerulu celui mare de puscii la mai multe fabrici mari europene.

Discussiunile corpului legislativu alu Fr a n c i e i asupr'a legii de organizatiunea amatei decurge înca. „France“ spune ca între Imperatulu Franciei și Regele Prussiei s'a începutu dela anul nou încóce o corespondința foarte via. Iniciativ'a la acestu pasu de eticheta o a luetu regele Prussiei. Acest'a s'a folositu de expresiuni ce suntu în stare de a aduce pre suveranii acestor două state la o întielegere asupr'a cestiuniloru ce suntu de a se deslegá.

Din I t a l i ' a cetimu ca presedintele camerei, împartășește acestei'a la redeschidere (în 11 Ianuariu n.) ca la anul non regele s'a esprimat cu deputatiune, ca tier'a se afla în o crisa foarte mare, crede însă în situatiunea mai dincóce, carea s'a mai îndreptatu. Prudenti'a și armoni'a e acum mai de lipsa că ori cândă alta-data.

Din A n g l i ' a vinu mereu sciri despre încercări de resbunare a Irlandesiloru asupr'a subjugatoriloru loru Angli. Politia e pururea în picioré; cu tóte aceste nu e în stare a împedecá tóte escesele,

cari adese suntu împreunate cu morți de ómeni și alte nenorociri.

Regimulu turcescu e foarte ingritu de esistenți'a domniei turcesci. Periculi amuñtatori cerca ai delaturá prin formarea de corpuri voluntarie de trupe, sub comandanti chiaru straini, cu deosebire poloni emigranti. Unu anume Ciaikowski e însărcinat cu formarea unui corpu polonesu.

Politia turcesca sa fia datu de urm'a unei conjuratiuni care eră să isbuenésca de odata cu revolutiunea în Bulgari'a. Firele acestor machinări, afirma unu diuariu francesu, se termina în St. Petersburgu.

M o n t e n e g r i n i i facu pretensiuni dela Pórta că sa li se dea o bucata de locu din Herzegovin'a și unu portu în marea adriatică și sa derime Pórta sianțurile pre cari le posedu și astadi turcii la marginea Muntenegrului. Franci'a se dice ca sustine pretensiunea Montenegriniloru de a avé unu portu, mai multu însă nu.

Eaca mai departe ce cetimu în „l'Avenir National“ dela 29 Decembre despre cele ce se întempla în imperiulu turcescu.

Faptulu ca insurectiunea candiota a luat noue dezvoltări este acum mai oficiale. Cabinetulu Aali-Fuad care promisese Sultanului de a împaciui Cret'a a perdutu tytu creditulu seu și menținerea lui la putere e privita că imposibilă. Aali se desparte dejă de colegii sei, și propune netedu ca Turci'a se renunție la insul'a revoltata. Pentru momentu nu s'aru permite Candiitoru a se anesá la Greci'a, însă li s'aru concede o autonomie completă, sub rezerv'a ca voru fi guvernati de către unu principe crestinnu a cărui numire aru fi lasata alegerei Sultanului. Se pôte admite ca déca Sultanulu va primi acest'a programa, insurgentiiloru voru respunde: „E pré târdiu!“ și, ca atunci slabiciunea lui Aali pasia va fi totu atátu de vedita că și a lui Fuad. Chiaru de acum două partite se lupta între ele pentru dobandirea cármei cabinetulu care dirige anca afacerile, parti'a care se numesce jun'a Turci'a de o parte, vechia parti'a turca de alt'a, parti'a clericale. Acesta din urma parti'a are cele mai multe șansé în anul acest'a la Constantinopole că și la Madrid.

Și totu acestu diuariu dice:

„Nu numai Turci'a este amenințata de panslavism: Austri'a a avutu prea târdiu recursu la libertate; esistența sea înseși va fi pusă în cestiune, déca împinsa de nisce ure órbe și de nisce influențe straine, va esi din reculegerea sea. După o corespondința adresata Aginti Bullier, propagat'a rusésca se exercită în publicu în Boemi'a. În Galiti'a chiaru, este o convicțiune foarte tare și foarte respandita ca, mai curendu séu mai târdiu, afara numai de se voru întemplá gravé evenemente acusta provincia va trece sub jugulu Rus-

FOISIORA.

Pétra lui Osmanu.

Novela.

(„Convorbiri literare“)

I.

Muntii Moldovei sémena multu cu muntii Svițierei. Aceleasi isvóre limpedi, aceleasi creste grațiose încoronate de bradi și de stânci, aceleasi văi, pline de misteru. Destui de nalti, pentru că caletorulu se vada adese la picioréle sele gemandu furtun'a ce nu se urca până la acele regiuni, unde vegetatiunea pere sub sloiturile ernei. Ei nu umilescu, nu înfióră prin maréti'a selbateca a Alpiiloru, dar desmérda simțiurele omului, dându-i spectacolulu unei naturi blande, în sinula cărei'a pare, ca locuesce totudeun'a primavér'a.

În mijloculu loru, pe malurile a două riuri, Bistrița și Négra, e situatu satulu Dorn'a. Neci o cale de comunicatiune nu esistă mai înainte prin muntii nostri. De-aru fi voitu cine-va să viziteze Dorn'a, trebuia să se acatie pe stânci, să tréca prin ripi, să-si faca de multe-ori drumu cu toporulu prin padure; ear pentru a reveni din Dorn'a, singurulu mijlocu mai practic dar nu mai puțin periculosu, era de a se scobori cu plut'a pe Bistrița, până la tergiulu Pétri'a.

Departé dar de lume, încunțurati precum erau de paduri seculare, prin care abia se putea resbate, locuitorii Dornei duceau o viața lina și fericita. Natur'a le dedea cu prisosința mijlocele de viațuire și feriti astfel de contactulu lumii de prin tergiuri, ei conservara neatinsu și limb'a și portulu și virtutile stramosiesci. Cu tóte aceste și acolo fatalitatea a trebuit sa-si implante ghiarele sele.

O colonie de Otomani goi și flamandi ce nu mai gaseau adapostu în tier'a loru, ceta compusa din vagabundi, desertori din armata, banditi scapati de prin inchisorile Turciei s'a aruncatu într'un'a din dile că unu nooru de locuste preste muntii Dornei. Sub protestulu de a face comerciu de cherește, ei începura a exploatá munc'a locuitoriloru în modulu celu mai ruinatoru, exercitandu totu soiulu de apesări, comitiendu chiaru crime, profanandu sanctuariile religioase și a familiei, astfelu încatu man'a loru lacoma și crunta isbuti în scurta vreme a respandi pretutinde-ne miserie, sânge și desolatiune.

În zadaru locuitorii Dornei implorara de mai multe ori protectiunea autoritatiloru din tier'a; autoritatile erau prea slabe pentru a isgoni din poticele Carpatiloru acesti hoti care sub masc'a de comercianti pustieau muntii și rapeau din gur'a locuitoriloru și a copiiloru loru, pana de tóte dilele.

Unulu dintre ei se deosebea mai cu séma prin autoritatea ce exercita asupr'a celorlalti.

Elu se numea Osmanu. Nascutu pe stradele Constantinopolului, fara a-si cunoște pe tatalu și mum'a sea, crescutá în mijloculu unui proletariatu coruptu, Osmanu de tenaru se arunca cu capulu în-

nainte în vertejulu viciului. Tóte simțimentele de bine fura curendu inaduse în anim'a sea. Condusu de miseria, încuragiatu de impunitate, ajutat de natur'a sea robustă și inteligentă, Osmanu lasa freulu liberu instinctelor reului, infiltrate odata cu nascerea în sangele lui și candu, pentru prim'a óra se intréba pre sine, la ce portu lu va conduce calea pe care a apucatu, elu nu mai gasi în sufletulu seu neci o voce care sa-i strige: „Oprese-te!“ Elu avea spiritulu ageru, caracterulu violentu și întreprindiatoru și curagiuulu unui omu ce nu tremura înaintea crimenului, dar care da inderatu înaintea pericolului.

Fisiculu seu armonisá în totulu cu predispositiunile sele interioare: Unu capu de o marime disproportionata, asediatu între două umere anguloase, nisce sprincene lungi și negre pintre care luceau în fundulu capului doi ochi mici scanteiosi; o barbă ascuțită, acoperita de unu peru aspru și tufosu; unu corpu de o musculatura puternică dar disgratiosu, eata exteriorulu lui Osmanu, exterioru hidu care, facea dintr'ensulu o fiftia ce inspira frica și desgustu totu odata. În scurtu tempu elu se înayuti, căci nu lasá neci unu mijlocu neîntrebuñtiatu, pentru a ajunge la acestu scopu. Ingeniosu în combinatiunea planuriloru sele, îndrasnetiu în mijlocele de executiune, elu sciea pe o parte sa dea hotiiloru sele aparenti'a legalitatii, și pe alta parte sa le sustie cu iertaganulu în mână candu trebuñti'a cerea. Elu intrunea în acelasu tempu calitatea de comerciantu și de judecatoriu totu odata. Singuru judecá afacerile sele cu locuitorii, singuru le aducea întru împlinire. Dar ce împlinire!... Ací eră partea tragică a întreprinderiloru sele. Ni-

siei." Aginti facu sa circule sgomolulu ca cabi-
netulu dela Sant-Petersburgu negotieza actualmente
pentru a o cumperá dela imperatulu Franciscu Io-
sifu, si ca aceste, care se refusase mai întâiu cu
energia principelui Gortschakoff, este dispusu a le
primi, séu celu putinu a le examina." (?)

Rescriptulu regescu catra diet'a Croatiei.

„Noi Franciscu Iosifu Antâiulu etc. etc.

Tramitiendu-ve Voue iubiti credinciosi salu-
tarea Nôstra regésca, credemu, iubiti credinciosi,
mai antâiu de tôte a fi siliti se ve indrumâmu la
cuprinsulu rescriptului Nostru ce Noi la 20 Octo-
bre l'amu adresatu locutiitorului Nostru regescu ba-
nalu, Baronu Levin R a u c h de N y e k, insar-
cinandu-lu pe acest'a cá indata, candu se va aduná
diet'a regatului triunitu, se lu propuna.

Din acestu rescriptu regescu alu Nostru, in
care Noi, iubiti credinciosi, amu aflatu de bine se
concedemu cu validitate provisoria legala — pentru
acum'a, si pâna candu pe basea intielegerei legale
constitutiunale nu se va decide altcumu, — norm'a
pentru coordinatiunea dietei si a ordinii de alege-
re ce s'a proiectatu in 1866 de cátra diet'a croa-
to-slavona, — veti intielege totu odata si cestiuné-
le si afacerile de mare insemnate, a cároru des-
legare urgenta si folositoria apare tare intetitória,
precum in genere asiá si in interesulu bineprice-
putu a iubiteloru Nôstre regate Croati'a si Sla-
voni'a.

Spiritulu intr'adeveru patrioticu si constituiu-
naluloiulu ce si in impregiurâri tare grele l'au ma-
nifestatu staturile si reprezentatii acumu numiteloru
regate Ne face si de asta-data sa sperâmu cu in-
credere deplina ca Voi, iubiti credinciosi, veti cu-
nósce insemnatelea cestiuniloru propuse de Noi in
numitulu rescriptu regescu si desbaterile despre ele
numai decâtu le veti increde unei deputatiunii reg-
nicolare ce sa se aléga din mijloculu dietei, carea
va avé se vina in atingere nemijlocita cu o aseme-
nea delegatiune ce sa se aléga din partea dietei
Nôstre unguresci, se conduca la deslegarea folosi-
tória pertratârele începute in anulu trecut si intre-
rupte prin evenimentele de resboiu si cari (deleg.)
resultatulu intielegeriloru loru voru avé sa-lu a-
stérna mai antâiu corporiloru loru representative si
dopa acea decisiunei Nôstre pré nalte.

Cari Noi între aceste ve remanemu aplecati cu
devótamentulu si grâti'a Nôstra.

Datu in capital'a si resiedinti'a Nôstra Vien'a
in Austri'a in 20 a lunii Octombrie in anulu man-
tufrei un'a mia optu sute siese-dieci si siepte, alu
regnârei Nôstru nquaspediecelea anu.

Franciscu Iosifu m. p.

Emiliu Baronu Kussevich m/p.
generalu de artileria.

1868 cá unu secularu.

O fóia din Berlinu trage atentiunea, ca anulu
1868 e anu secularu, va se dica, anulu in carele
se implinescu sute de ani dela o multime de eve-
neminte de insemnate istorica. Din cele enume-
rate insemnâmu si noi urmatórele :

Optu spre-diece sute de ani suntu de candu
de candu in acestu anu (68 dupa Chr.) au muritu
tiranulu Nero si de candu au incetatu ginteá (né-
mulu) cesarica; siese spre diece sute
suntu de candu s'au formatu federatiunea popóre-
loru germane la dunarea de susu, la Weseru si la Re-
nulu de susu (268); cinci spre diece sute de
candu s'au aratatu Ost-gothii la Dniuru sub Her-
manrich si Vest-gothii la Dunare sub Athanarich
(368); patru spre diece sute si cinci
dieci de candu Vest-gothii s'au arétatu (sub Wal-
lia) mai întâiu in Spani'a si tocma patru spre
diece sute suntu de candu au alungatu, sub re-
gele loru celu bravu Eurich, pré romani cu totulu
din Spani'a (468). Cinci dieci de ani mai incóce
a intemeiatu Justinu I, suindu-se pre tronulu din
Constantinople, o dinastia noua imperatésca (518);
si chiaru trei spre diece sute de ani suntu
de candu Alboinu, regele longobardiloru, a intratu
in Itali'a si s'o apucatu de intemeierea regatului
longobardicu (568). 1150 de ani suntu de candu
Bonifaciu, apostolulu germaniloru, au latitu cresti-
nismulu si dominatiunea papala in Germani'a, prin
missionariu angli si irlandezi sub scutulu principu-
loru franci si de candu principele Pelayo de Gi-
jon a infintiatu regatulu celu dintâiu crestianu in
Spani'a, numitu Asturi'a (718).

Unu spre-diece seculu au trecut de candu
Carolu celu Mare s'a suitu pre tronulu Franciei si a
pregatitu o era noua pentru istori'a lumii (768);
si tocma o mia de ani suntu decâdu mariti-
mii (cei ce umbla pré mare) Normani a aflatu in-
sulele faroice si sielandice, iéra in imperiulu ro-
manu resaritenu prin Basiliu I s'a intemeiatu o di-
nastia noua imperatésca; cea „macedonica“, carea
ajungendu pré tronulu, cu putine intrerumperi'a si
pestratu pâna la 1056. Optu sute si cinci
dieci de ani suntu de candu normanulu Canuth
celu Mare a impreunatu tronulu Anghei cu alu Da-
niei si de candu in orientu, Basiliu II, unu impe-
ratu bravu romanu, dupa unu resbelu sângerosu de
37 de ani, a sfermatu regatulu bulgaru (românu)
in nordulu Greciei (1018); o sutá de ani mai târ-
diu s'a fundatu la Ierusalimu de cátra Hugo Pajens
ordinulu celu putericu alu templâriloru (calugheri-
soldati).

In 30 Maiu 1168, asiá dara inainte cu siepte
sute de ani, au invinsu la Legnano cetâtile federate
din Itali'a superióra pré Fredericu barba-rosia im-
per. germanu si inainte cu siese sute de ani stra-
nepotulu acestui imperatu (Conradinu de Schwa-

ben) fu decapitatu (taiatu capulu) la Neapole (29
Octobre 1268). Dela diu'a acést'a sângerósa da-
téza perirea gloriósei dinastie Hohenstaufen, buca-
tirea ducatelor Franken si Schwaben si inceputulu
domniei staturiloru imperiului germanu, a staturiloru
tierei si a dreptului pumnului.

O jumetate de mia de ani trecu de candu
Hongyu, unu Chinesu de origine obscura, a făcutu
capetu domniei celei asupritoria mongolice preste
Chin'a si suindu-se pre tronulu a intemeiatu dinasti'a
Ming (1368).

Patru sute cinci dieci de ani suntu de candu
s'a incheiatu conciliulu dela Constanti'a si de candu
s'au arétatu cei dintâiu tígani in Europ'a (1418);
patru sute de ani suntu de candu Mathi'a
Corvinulu s'au suitu pre tronulu Ungariei, de candu
au aflatu portugesiá tiermuri dela Guinea superióra
din Afric'a, de candu Usom Hassan a intemeiatu
imperiu turcomanu in Asi'a (Persi'a, Turchestanu
si tier'a de lângá Eufratu); de candu in Poloni'a
sub Casimiru IV la diet'a adunata in Petrikow in-
tâiasa data se arétare „tramisi de ai tieriei“ in locu
de nobilimea intréga; de candu s'a formatu aca-
demi'a cea celebra in Florenti'a; de candu in Li-
tuani'a de média-di, asiá numita „Ukraina“ s'a
formatu o militia voluntaria contra russiloru si ta-
tariloru, din care militia s'au desvoltatu mai târdiu
renumitii cosaci (1468). Trei sute cinci
dieci de ani suntu de candu a pasitu Uhlrich
Zwingli in Zürich si de candu a decursu diet'a im-
periala la Augsburgu (1518); trei sute in-
sa de ani suntu dela esecutarea mortiei a contiloru din
Tierile de josu: Egmont si Horne si dela mórtea
lui Don Carlos din Spani'a (1568).

Unu patrariu de mia de ani trecu de candu
principele electoralu Ioann Sigismundu de Branden-
burgu capetá dela corón'a Poloniei ducatul Prus-
si'a de posesiune ereditaria pentru sine si urma-
torii sei si de candu pregatit asiá dara infintierea
regatului Prusiei; de candu la Prag'a s'a inceputu
acelu resbelu fatalu carele in restempu de trei dieci
de ani a inundatu tînturile Germaniei cu versári
de sânge si cu devastári si a facutu cá daraburi-
tur'a patriei mari a nemtiloru sa fia permanenta
(1618). Doue sute de ani suntu de candu s'a re-
cunoscutu Portugali'a nedependinta de Spani'a, de
candu s'a făcutu pacea între Franci'a (Ludovicu XIV)
si între Tierile de josu (Niederlanden) la Aachen
(1768).

Unu seculu si jumetate e de candu s'a făcutu
pacea dela Passarowitz (21 Iuliu 1718); dela mór-
tea lui Czarevics Alexei, fiulu lui Petru celu Mare
din casatori'a prima, dupa ce fu mai întâiu jude-
catu la mórte (6 Iuliu 1718); dela constituirea a-
liantiei patrule între Angli'a, Franci'a, Austri'a si
Oland'a contra Spaniei in 2 Augustu, si dela vic-
tori'a cea mare ce o reportara englezii asup'a spa-
nioliloru la capulu sicilianicu Passaro in 22 a ace-

micu nu remanea crutiatu de mân'a sea barbara!

Lacrimile si rugamintea nenorocitoru locui-
toru, erau o moneda necunoscuta lui Osmanu, cu cá-
re nu se puteá dobandi nici mila, nici ertarea sea.
Ómeni, femei, copii, fura aruncati afara din casele
loru si avérea loru inghitita. Apoi dupa-ce isbuti
a-si procurá o avere destulu de insemnata printr-
unu lungu síru de inicitáti, elu se dedú desfrâná-
riloru, cáci lacomi'a de bani nu erá singur'a pasi-
une, ce punea in miscare activitatea sea. Fiu alu
unui poporu incalditu de sórele Asiaticu, Osmanu
avea pe lângá unu fondu de trandavia orientala, tó-
ta ferberia unei sensualitáti nesatióse. Elu iubea
lucsul, beutur'a si mai cu osebite femeile si cu
tóte aceste in peptulu seu nu s'a desvelitu neci odata
simtimentulu vre-unui amoru adevératu si puru. Elu
cautá in amoru nu unu idealu, ci unu mijlocu de
desfatáre a simtitoriloru sele, si acolo unde nu pu-
tea reusi prin viclenie séu coruptiune, intreuintiá
totu deun'a forti'a brutala. O! Sa nu fi avutu ne-
norocirea vre-o fica din Dorn'a sa atraga privirile
sele; cáci Osmanu tinea intr'o mâna pung'a, in ce-
ealalta iataganulu si la ordinele sele avea tóta ór-
d'a coreligionariloru sei, mijlóce teribile dinaintea
cáror'a nevinovat'a copila trebuea sa plece capulu,
séu sa-si rescumpere cu viét'i'a, pretiulu onórei sele.

II.

Dinaintea casei lui Nistoru erau adunati toti
locuitorii Dornei. Sórele apusese din dosulu mun-
telui si de cealalta parte se ivea lun'a insotita de
lucéferulu de nópte. Unu bradu gigantiu invelitu
in resina ardea din radecina pâna 'n crestetu, nu

departe de cas'a lui Nistoru, si colón'a de focu, ur-
candu-se in inaltulu cerului intr'unu lungu verteju
de scantee, se reflectá in undele limpedi ale Bistri-
tiei si luminá in departare stancelé semanate pe
plaiuri. Acestu spectaculu, celu mai frumosu care
se póte vedé nóptea între munti, se dá de locuitorii
Dornei, numai la ocazioni mari de serbári séu
de veselie. Erá in adevéru o di de veselie pentru
intrég'a Dorna, logodn'a Irinei, fie'a lui Nistoru cu
Mihai Plaesiulu. Locuitorii siedeau josu pe iérba,
despartiti in diferite grupe dupa versta si seksu.
Trei lautari tígani, formandu unu orchestru com-
pusu din o scripca, o cobza si unu naiu, cantau
cancele de dragoste care scoteau pe furislu din
peptulu candidelor fete, suspinuri de doru. Ici
siedeau betranii satului cu figurele loru serióse si
meditative, incinsi cu curele late si tinendu in mâna
câte unu bastonu lungu semnu alu statornicie; din-
colo flecâii veseli si tumultuosi, cu pletele lasate pe
ámere, copii sburdalnici ai muntelui, harnici la mun-
ca, usiori la jocu, acceptandu inceperea horei cu
nerabdare cá sa mai póta schimbá câte o stranse-
tura de mâna cu drag'a loru. Apoi fetele, blonde
cá spicurile de grâu, gatite in hainele loru de ser-
batóre, cu flori pe capu si altitie pe senu, tinendu
fia-care ochi plecati spre pamentu cá si cum n'aru
zarí ochirile provocátóre ce le veneau cá nescesa-
geti de focu din grup'a flecâiloru. Si tóta lumea,
betrani si flecâi, femei si fete laudau intr'unu glasu
frumseti'a Irinei si voinic'i'a lui Mihai. Numai
candu si candu vre-unei'a din babe, deprinse a car-
ti de tóte celea, i placea sa gasésca câte unu micu
defectu la vre-unulu din logodnici.

— Halal de Mihai! dicea unu flecâu Tóderu,

cátra vecinulu seu Ioann, sciu ca mandra mirésa mai
ie. Parca-i o Domnitiá. Ean vedi tu câtu e de
alba, ce peru lungu si frumosu mai are, ce dulce
cautatora! Candu se uita cu ochi la tine parca,
te frige in anima.

— Asiá este, insa nu sciu de ce de o bucata
de vreme incóce o totu mahniata. Are ce are. I-ti
aduci tu aminte câtu erá ea de vesela mai inainte;
cum glumea de frumosu? I-ti venea sa totu glu-
mesci cu dens'a... Acum parca-i totu plóaa si
ninge.

— Tare esti prostu, Ioane!.. Nu intielegi tu,
ca aceste suntu marafeturi de mirésa? Asiá trebue
sa fia o fata care se marita. Unde ai mai vediutu
tu mirese ridiendu si sarindu intr'unu picioru? Elo
invatia in adinsu a fi smerite. Namu priasu eu
dóra pre Catrin'a inrosindu-si ochii cu capetulu ster-
gariuiui, pentru cá sa crédia lumea ca plánge? Asiá-i
obiceiulu pamentului; fat'a invatia dela muma si
mum'a dela bunica.

— Póte, mái, ca ai dreptate; ansa mie mi
pare, ca Irin'a nu se preface. Amu vediut'o de
multe-ori asiá de superata, ca neci baga de séma
la cele ce i spuneamu. Eu i vorbeam un'a si ea
mi respondea alt'a. Ochi ei umblau in tóte pártile,
parca avea o grija in spate.

(Va urma.)

leiasi luni; in fine dela invasiunea lui Carolu alu XII din Svedi'a si Norvegi'a si dela mortea lui cea enigmatica in Friedrichshall in 11 Decembre 1718.

Tocm'a o suta de ani suntu dela vinderea Corsicei la Franci'a (in 5 Ianuaru 1768); dela emisiu „Sanctiunei pragmatice“ pamesane cu scopu de a tiermuri puterea papala (16 Ianuaru); dela confederatiunea nobilimei polone dela Bar cu scopu de a sferma drepturile dissidentiloru (29 Fauru); dela recunoscerea Hamburgului de cetate libera din partea Daniei (27 Maiu); dela adunarea celui dintaiu conventu popularu la Bostonu, cu scopu de a precisá si aperá drepturile coloniiloru contra amestecuriloru si nedreptatiriloru tierei matere Angli'a (22 si 23 Iuniu); si in fine dela erumperea unui nou resbelu rusesco-turcescu (1768) carele a duratu pâna la 1774.

O jumetate de seculu a trecu decandu s'a radica iobagi'a in regatulu Württembergului (1 Ianuaru 1818); dela mortea regelui Carolu XIII din Svedi'a si dela suirea pre tronu a lui Carolu Ioann Bernadotte cá Carolu XIV (Februaru), dela intemeierea libertátiei chilieniloru prin victori'a generalului chilenu (in Americ'a de média-di) asupra spanioliloru; deschidere a dietei polone de cátra Alexandru I. (26 Aprile); dela emanatiunea constitutiuniloru in regatulu Bavariei si Marele ducatu Baden, in 26 Maiu si 22 Aug.; dela intr'unirea congresului europénu de monarhi si de ministri la Aachen (in 9 Octombre pâna la 15 Novembre); in fine dela cea d'antaiu espeditiune mai mare britica, pentru cercetarea regiuniloru dela polulu nordicu si pentru cautarea unui drumu oblu din oceanulu lini-scitu la mara inghietáta.

P r a g ' a, in 10 Ianuaru. (Constitutiune si opusetiune. Partid'a federalistica). Legile fundamentale de statu sanctionate in Decembre s'au publicatu; entusiasmulu partidei regimului nu cunósce margini intru laudarea constitutiunei, ce au castigatu, pre candu partid'a federalistica neparasindu opusetiunea, au anunoiatu, indata dupa publicarea legiloru la inceputulu anului nou, ca de-si in anulu espiratu opusetiunea ei nu a avutu nici unu rezultatu favoritoriu, de-si vocea ei nu voi nime sa o asculte, totosi nu va incetá nici in venitoriu credinciosá programei a se opune cu tóte puterile si a combata neincetatu sistemulu dualisticu si regimulu presente.

Se respandise faim'a prin mai multe foi, ca partid'a federalistica e pre aci de a se disolve, si adeca ca nobilimea a parasitu poporul. In acést'a privotia aduce „Politik“ astadi unu articulu: „Dissólverea partidei federalistice in Boemi'a si Moravi'a“, in carele dupa ce in modulu indatinatu spala cu tina pre cei dela putere si oficiósele loru, trece la starea actuale a partidei federalistice, ce se vede din organele ei, cam in modulu urmatoriu:

„Národní Pokrok“ (jornalu nou representéza „Politik“ in limb'a cehésca) intóná cu tóta decisiunea de devisa dreptulu de statu a corónei Boeme, fára de nici o octroire.

„Vaterland, organulu nobilimei boeme pretinde drepturile acestei'a.“

„Credenu jurnalului „Politik“ e identicu cu a lui „Pokrok“.

„Moravská orf-ce ajunge dupa unu sfru de articulu bine cugetati la acelasi rezultatu cá si „Pokrok“ si deminte apriatu raporturile tendentióse a fioiloru vienesse despre o desbinare intre partid'a nationala si intre nobilime.“

„Národní Listy“ nu are nici unu semnu, cá nobilimea boema sa se separeze de natiunea slava in urmarea ideei slave, ce incepe a prinde radacini, dara considera totudéun'a dreptulu de statu alu corónei boeme de devisa a poporului boemo-moravu in lupta in contra dualismului si regimului presente.“

Apoi incheiá articulu in urmatorulu modu:

„De buna séma regimulu nu aru dorí nimic'a mai tare decátu dissólverea partidei federalistice. Dara precum se vede din acést'a nu multa sperare are. Noi stimámu alipirea nobilimei nóstre de dinastia, ea mai eundu ne póte tine laolalta, decátu desbiná, de-si noi avemu conceptele nóstre proprie despre erorile regimului si causele loru; cu tóte acestea cu adeverata satisfactiune putemu astadi sa constatámu, ca, in contra legiloru fundamentali de statu din Decembre si in contra dualismului inauguratu in Austri'a, tóte partidele federalistice voru tine tare de dreptulu de statu a coró-

nei boeme cá devis'a, dinaintea cárei'a tóte cestiunile sociale, politice si eclesiastice se voru retrage.“

T.

V a r i e t á t i.

*** Remasitiile pamentesci ale Imperatului Massimilianu erá sa sosésca pre vaporulu „Novara“ in 16 Ian. n. la Triestu, de unde in 17 voru sosi la Vien'a. Sambata in 18 Ianuaru se voru seversí ceremoniele funebre, dupa cari apoi remasitiile se voru depune in cripta pr. in. familii in biseric'a capuciniloru.

*** Comitulu Asociatiunei a tinutu alaltari siedintia lunaria, in carea intre obiectele cele mai insemnate s'a pertractatu contractulu Comitulu cu tipografi'a Römer si Kamner pentru tiparierea foiei Asociatiunei „Transilvani'a.“ Acést'a o amintim mai cu séma si pentru aceea, pentru cá sa ajunga la cunoscintia publiculu, ca din interese economice s'a modificatu cu acést'a ocaziune programulu in privint'a aparerei foiei numite. Va estí asiá dara de dóue ori pre luna asiá incátu sa implinésca celu putinu 3 cóle.

*** Cancelariulu imperialu bar. de Beust, ministru presiedinte conte Andrásy si Franciscu Deák suntu alesi de cetatieni onorari ai Brasiovolui.

*** Intarire. In foia oficiala din Pest'a a aparutu unu rescriptu imperatescu ddo 6 Ianuaru n., prin carele Maj. Sea intaresce alegerea Dlui Dr. Teutsch de superintendinte alu bisericiei evanghelice de confessiunea augustana in Transilvani'a.

*** Alegere de deputatu la universitatea nationala. La Orestia, in loculu Dlui Ignatiu Nagy, carele si-a depusu mandatulu, s'a alesu dlu Dr. Ioann Nemesiu advocatu deput pentru univ. nat. si suplinitoriu Protopr. gr. cat. Nicol Barcianu.

*** Alegere de deputatu la dieta se va face in Sabiuu in loculu Dlui Zimmermann, carele si depuse mandatulu. Pâna la 31 Ianuaru au a se asterne listele de alegeri gat'a comitetului centralu.

*** Comunitatea cetátiilor Brasiovolui insarcinéza pre deputatii dela universitatea nationala a propune cá sa se licuideze pentru comesulu natiunei sasesei din averea universitatei 2000 f. bani anual de mésa.

*** In Parisu s'au impartitu premiuri esposantiloru de agricultura. Imperatorele a pronoiatu unu discursu si terminandu a disu: „Incuragiárilu voru produce fructele loru; agricultur'a si industri'a voru continuá mersulu loru crescendu; aceea cari lucrezá cu fecunditate pamentulu potu compt'a totu deun'a pe solitudinea mea. Franci'a inavutita prin productele agricole va ocupá totu deun'a celu d'antaiu rangu pe calea progresului si a civilizatiunei.“ Rouher a proclamatá trei mari premiuri: Imperatulu Rusiei si Austriei pentru aglomeratiunea rasei cavaline si Imperatorelui Francesiloru pentru creatiunile de amelioratiuni agricole. Medalii de aur s'au oferitu la patru Russi si trei Prussiani; s'a datu asemenea o multime de decoratiuni. „Rom.“

*** Tergulu Sabiului din 1 Ianuaru a fortu fórté slabu. Caus'a e de a se cautá in impregiurarea ca acestu tergu cade dupa serbatorile calendariului nou si in serbatorile calendariului vechiu, precandu omenii suntu dejá provediuti cu cele de lipsa si candu o parte insemnata nu are placere de a caletori pre la terguri. De astadata a contribuitu si lips'a tergului de vite.

*** Omoruri mai ca se intempla mai multe decátu aru fi ciaeva in stare a le inregistra. Unulu infioratoriu s'a intemplat nu demultu la Mediasiu, unde o veduva s'a aflu cu capulu sdrobitu; asemenea si servitorea ei si cas'a pradata de pretiósé de aur, argintu si de bani.— La Almasiulu mare inca s'a intemplat unu omoru.

*** Din Orestia se scria le „Hr. Ztg.“ ca atentatorulu negutiatoriu Catan'a a fostu fugitu din prinsóre. Aflu de gendarmi si readusu fu pedepsitu cu dóue-dieci si patru de betie si pusu in fere.— Vulneratulu negutiatoriu e mantuitu de periculu; trebuie insa sa jaca.

*** Omoru. Breticu, 29 Dec. 1867. Binevoesce D.

Redactoru a primí in colónele multu pretiuitulu jurnafu Tel. Rom. urmatórea trista intemplare: Lemni'a (Lemhény) e unu satu secuescu, in departare de dóue mile de orasiulu Készdi Vásárhei, si in vecinetatea Breticului. Prin acestu satu caletorindu omulu nóptea, nu e siguru, ca va trece cu fati'a curata prin elu, din care cauza Romanii nostri din Breticu, candu se re'ntorcu dela tergu, numai in societate de mai multi vinu acasa, si totosi la 21 Dec. sér'a intre 5 si 6 óre intardiindu din caus'a drumulu celui greu, nu scaparamu de incursele tene-rimei celei rele, din acestu satu, cáci pe Ioann Dragánu Stanciu omu cinstitu, din Breticu, membru alu Comitulu parochialu, si juratu alu orasiului acestui'a, lu omorira fára nici o vina in drumu, infigandu-i unu toporu in capu, mai crepandu capetele la doi insi greu ranindu-i, si lasandu-i si pe acei'a cá morti. (In acestu satu, séu de acesti sateni, dela 1850 pâna acum, patru romani s'au omoritu, si pe unu caletoriu acum trei ani inainte tragendulu josu de pe calu i luara totu, paná si siéu'a de pe calu, in sferstita l'au l-gatu cu gátulu de cód'a calului cu o fune, si spariandu calulu sa fuga cu sacelénalu, provedintia nu lasá a se impliní acestu planu diavolescu, ca calulu obositu fiendu de drumu, dupa celu tiri pre omu de vro dóue sverlitori a statu, si scapá bietulu omu cu viétia). Omoritori se vedura mai intaiu trei, cari prin staurintia d. Dulonu Balintu Iosifu, se si prinsera, intr'aceeasi nópte. De se intemlá sa fi datu si vre-unu romanu, in secui, de siguru ca din cele vro 15 suflete nici unulu nu scapa cu viétia.

In Breticu putini romani voru fi cari sa fia scapatu nebatuti prin acestu satu.

Cu acesti sateni de nu se voru luá nescari mesuri mai aspre de l. Guvernu sigurantia personala si de avere s'au dusu cu totulu, si ómenii nostri numai indrasnescu se iésa din orasiu. Totu in dilele aceste dela 21—29 Dec. c. v. se mai omorira si 4 secui, trei in K. Vásárh-i si unulu in altu satu. Unu briticanu.

*** Telegrama eftine. Se aude ca regimulu vrea sa scada tacs'a telegramelor de 20 cuvinte in cuprinsulu de dincóci de Lai'a la 50 xr.

*** Publicatiune. Din partea subscrisei directiuni se face cunoscutu: ca cas'a si intravilanulu de sub nr. 5 din Siri'a (Világos) lasata Asociatiunei de reposatulu Iov'a Cresticiu e pusa la vendiare. Cumperatoriulu indata ce contractulu de cumperare se va redicá la valóre, va avé a depune 1000 fl. v. a. din sum'a cumperárei.

Dela corporatiuni, afara de depunerea sumei mai susu atinse, se cere ca celu multu intr'o luna dela facerea contractului, se arete licentia de cumperare dela autoritatea competente politica. Despre ce doritorii de a cumperá insciintiandu-se, totu deodata suntu indrumati pâna la finea lunei lui Ianuaru 1868 sa-si astérna ofertele sele la subseminat'a directiune. Aradu, 22 Decembre 1867.

Directiunea Asociatiunei nationale rom. aradane pentru cultur'a poporului romanu. Mirone Romanulu m. p., directoru secundariu Georg. Dringou m. p. notariu subst.

*** Multiamire. Consiliulu judetianu de Galati, consiliulu municipalu de Bucuresci, consiliulu judetianu de Craiov'a si acelu de Ilfov, precum si altele, miscate de adeveratu patriotismu romanu, au binevoitu a votá sume insemnate in folosulu societátiei Transilvani'a.

Dintre particulari, in cursulu septemaniloru din urma, au binevoitu a oferí societátiei: D. comerciantu Boursanu 30 galb. D. advocatu Veisa 12 galb. Par. Varnavu 12 galb. D. Al. Sichleanu 12 galb. D. I. F. Robescu, fostu membru de curte 1008 lei.

Subscrisulu, in numele societátiei, aduce multiamire publica pentru asemenea frumóse fapte.

Presiedintele societátiei Transilvani'a.

A. Papiu Ilarianu.

*** In Boemi'a au alesu o comuna de jude pre unu conlacuitoriu numai pentru aceea, pentruca densulu are unu grajdu mare, unde provisoriu se potu inchide individi de acei'a, cari se tramitu per Schub, adeca cu prip'a la urm'a loru.

Carutia de vendiare.

de structura reginiana, usióra, preste totu cu pele tapetita, portativa cu— séu fára— cobera, dupa o reconstruire nóua inca nefolosita se vinde cu pretiu moderatu.—

Intrebare la redactiune.